

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8P/516/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614212997
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2016:1614212997.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, vo veci starostlivosti o maloletého A. E. nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom u matky, št. prísl. SR, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60A, dieťa rodičov P. A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., Z. H.. XXXX/XX, . št. prísl. SR, zastúpenej advokátkou Mgr. Katarínou Berkešovou, AK so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 58/10 a P. Z. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., R. ul. č. XX, št. prísl. SR, zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Zelemovou, AK so sídlom Bratislava, Heydukova ul. č. 16, v konaní o určenie priezviska maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že priezvisko maloletého A. E., nar. XX.M. XXXX v C. - S., z rodičov P. Z. N., rod. N., nar. XX. A. XXXX v R. a P. A. E., rod. A., nar. XX.B. XXXX v K., bude : „N.“ a toto sa zapíše v knihe narodení matričného úradu C. - S., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod por. č. XXX, ako priezvisko maloletého dieťaťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Podaním doručeným súdu dňa 08.12.2014 žiadal Miestny úrad mestskej časti C. - S. o začatie konania vo veci určenia priezviska maloletého dieťaťa z dôvodu, že rodičia, ktorí nie sú manželmi, sa nedohodli na priezvisku dieťaťa; dieťaťu v zmysle vyhlášky ministerstva vnútra SR č. 302/1994 Z. z. v platnom znení, § 23 ods. 3 ostalo priezvisko matky. Ako prílohu doložil podávateľ rodný list maloletého dieťaťa.

Uznesením č. 8P/516/2014-7 zo dňa 13.02.2015 súd začal konanie vo veci.

Matka žiadala, aby súd určil priezvisko maloletého „E.“, keďže je to jej priezvisko, ona zabezpečuje starostlivosť o maloletého a v budúcnosti aj zabezpečovať pravdepodobne bude. Poukázala na skutočnosť, že má obavy o rodičovské kompetencie otca. Vytýkala otcovi konanie voči nej, tú skutočnosť, že aj keď vedel, že ona nechce zatiaľ dieťa, chcela počkať až sa lepšie spoznajú, tak otec toto nerešpektoval a porušil sľub o prerušovanej súložii (ona sama sa pred počatím nijako nechránila). Takisto vytýkala otcovi, že kvôli jeho nesúhlasu s priezviskom maloletého A., museli opakovane ísť na matričný úrad pre rodný list maloletého. Uviedla, že otec jej nedal žiadne záruky na upevnenie ich vzťahu resp. chcela dohodu o finančnom zabezpečení, v rámci konania však nevedela svoje požiadavky na otca konkretizovať. Potvrdila, že otec jej pomáhal v čase tehotnosti - vozil ju ku gynekológovi, platil výživné pre ňu aj pre maloletého (okrem obdobia, kedy odmietla umožniť otcovi stretávanie sa s A.). Potvrdila, že maloletý A. vie, kto je jeho otec, pozná jeho priezvisko, otec svojím priezviskom A. oslovuje a učí ho naň, posielala mu pozdravy na takéto meno. Maloletý A. sa otca nebojí, stretáva sa s ním.

Otec žiadal, aby maloletý A. mal priezvisko „N.“. Uviedol, že predpokladal, že s matkou a malolekým vytvoria rodinu, urobil pre to všetko - najprv prenajal byt v Malackách, neskôr kúpil, pričom vždy sa riadil želaním matky. Matka sa však po krátkom čase odsťahovala do bytu, v ktorom býval jej bývalý manžel. Považoval konanie matky za nekorektné - matka od neho chcela sľuby, finančné plnenia a sama býva s iným mužom. Uviedol, že maloletý A. pozná aj jeho širšiu rodinu - jeho rodičov a brata, ktorí sa volajú ako on „N.“ a s malolekým sa pravidelne stretávajú.

Kolízny opatrovník navrhol, aby dieťa malo priezvisko „Vittek“, poukázal na skutočnosť, že toto priezvisko má aj biologická rodina malolekého zo strany otca. Matka má priezvisko svojho bývalého manžela, ktoré nesymbolizuje pre dieťa jeho meno, symbolizuje rodinu bývalého manžela.

Súd vykonal dokazovanie vypočutím účastníkov, oboznámil sa s písomnými vyjadreniami matky, právnych zástupcov rodičov, s rodným listom malolekého, spismi tunajšieho súdu č. 9P/48/2012 a 5C/102/2013, správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 09.09.2013 a 15.12.2015, písomným vyjadrením Mgr. T. H. zo dňa 27.01.2016, spismi tunajšieho súdu č. 8P/47/2015 a 8P/100/2016 a zistil, že rodičia malolekého nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti. Otcovstvo k malolekému spočiatku pripadlo v rámci domnienky otcovstva (§ 85 ods.1 Zákona o rodine) bývalému manželovi matky.

Manželstvo matky malolekého A. bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č. 9P/48/2012-38 zo dňa 01.06.2012, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.06.2012.

Rozsudkom tunajšieho súdu č. 5C/102/2013-22 zo dňa 23.07.2014 súd určil, že bývalý manžel matky P. M. E. nie je otcom malolekého A.; rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.06.2014.

Otcovstvo k malolekému bolo následne priznané súhlasným vyhlásením rodičov na matrike - prvú návštevu na matričnom úrade rodičia absolvovali v lete 2014, kedy sa nedohodli na priezvisku malolekého, otec odmietol podpísať zápis o súhlasnom vyhlásení rodičov o určení otcovstva. Ako dôvod uviedol, že podanie informácií zo strany pracovníčok matriky bolo nedostatočné, mal dojem, že samé nevedia, ako na situáciu reagovať. Až po úprave zápisu s tým, že trval na svojom nesúhlase s priezviskom „E.“, zápis podpísal.

Matka malolekého je v súčasnosti rozvedená, žije v s malolekým A. tak ako aj v súčasnosti plnoletým Z. E., nar. XX.XX.XXXX. (dieťaťom z manželstva matky), v pôvodnom byte, ktorý je stále spoluvlastníctve matky malolekého a jej bývalého manžela.

Z rodinných príslušníkov matky s malolekým A. sa kontaktuje jeho stará matka (matkina matka), jej priezvisko je „A.“. Matka má okrem toho dve sestry, malolekého navštevujú sporadicky, obe sú vydaté, majú priezvisko po svojich manželoch. Takisto má brata, s priezviskom A., tento takisto navštevuje malolekého sporadicky.

Maloletý A. navštevuje materskú školu v Z., podľa vyjadrenia materskej školy zo dňa 19.11.2015 používa a aj reaguje na meno E..

Otec malolekého A. je slobodný, žije sám, jeho bydlisko je na R. ulici č. XXXX/XX. v R.. Počas tehotenstva matky - v júni 2012, prenajal v mieste bydliska matky - teda v Z. - byt; v tomto byte matka bývala podľa jeho vyjadrenia 5 dní, on sám tam býval 5 mesiacov. V máji 2015 kúpil v Z., blízko bydliska matky malolekého, dvojizbový byt. Do dvoch rokov veku dieťaťa otec prispieval na výživu matky sumou 500 Eur mesačne s výnimkou obdobia január - jún 2015, kedy prispieval matke sumou 50 Eur - podľa vyjadrenia otca z dôvodu, že matka mu neumožnila v tomto období žiaden kontakt s malolekým, matka túto skutočnosť potvrdila, uviedla že neumožnila kontakt malolekého s otcom z dôvodu nezhôd s otcom. Na výživu malolekého prispieval sumou 170 Eur mesačne a malolekému zakupoval veci podľa požiadaviek matky (bio-kozmetiku, bio-potraviny, nosil malolekému zeleninu a ovocie vlastnej produkcie, kupoval hračky podľa požiadaviek matky, oblečenie - matka spochybnila kvalitu prinášaných potravín ako aj množstvo hračiek a vhodnosť vecí na oblečenie, zakúpených otcom).

Otec má oboch rodičov, s priezviskom „N.“, malolekého vídajú vždy, keď je s otcom. Okrem toho má otec dvoch bratov - staršieho nevlastného, s iným priezviskom, s ktorým sa nekontaktuje (je to syn jeho otca z prvého vzťahu) a brata pochádzajúceho z manželstva svojich rodičov, s ktorým sa kontaktuje, maloletý ho pozná, keďže sa navštevujú.

Zo správy UPSVaR Malacky zo dňa 09.09.2015 mal súd preukázané, že otec je vlastníkom 2-izbového bytu s príslušenstvom, byt je moderne zariadený, počas šetrenia bol prítomný aj maloletý Jakub, hral sa s hračkami, ktoré sú v celom byte. Na byte je menovka ako otca tak aj malolekého Jakuba s priezviskom „N.“. Matka býva v 3-izbovom byte, spolu s v súčasnosti plnoletým synom Z. E., ktorý má samostatnú izbu, maloletý Jakub obýva spolu s matkou spálňu, bývalý manžel matky býva v obývačke daného bytu. Byt je moderne a účelovo zariadený.

Zo správy UPSVaR Malacky zo dňa 15.12.2015 súd zistil, že daný úrad poskytol psychologické poradenstvo, matke 11 hodín, otcovi hodinu, ďalšiu spoluprácu otec odmietol, keďže už nechcel riešiť partnerský vzťah s matkou maloletého a riešenie rodičovských práv a kompetencií.

Z oznámenia Mgr. T. H. (ktoré vyjadrenie matka namietala, podľa jej vyjadrenia sa jedná o známu priateľky otca, čo otec poprel), súd zistil, že rodičia navštevovali psychologickú poradňu Mgr. H. v období august - november 2014, na podnet otca dieťaťa. Z individuálnych konzultácií s rodičmi vyplynuli ich pochybnosti a obavy zo spoločného spolunažívania a to u oboch rodičov a neochota oboch rodičov pristúpiť na akúkoľvek dohodu, pričom podmienkou na spoluprácu zo strany matky maloletého bolo finančné vyrovnanie.

Zo spisu tunajšieho súdu č. 8P/47/2015 súd zistil, že matka dňa 28.01.2015 podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. Matka žiada zveriť maloletého do svojej starostlivosti a otca zaviazať platením výživného vo výške 1500 Eur mesačne.

Dňa 24.04.2015 podala návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti a otca zaviazať predbežne platením výživného vo výške 600 Eur mesačne. Dňa 30.04.2015 podal takisto návrh na vydanie predbežného opatrenia otec, ktorým žiadal upraviť svoje stretávanie sa s maloletým.

Súd uznesením zo dňa 18.05.2015 spojil obe konania na konanie spoločné a vydal pod č. 8P/47/2015-54 dňa 19.05.2015 predbežné opatrenie, ktorým zamietol návrh matky na vydanie predbežného opatrenia a uložil matke povinnosť umožniť otcovi stretávať sa s maloletým v nepárnom kalendárnom týždni v pondelok, sobotu a nedeľu v čase od 09,00 hod. do 18,00 hod. a v párnom kalendárnom týždni v utorok a stredu od 16,00 hod. do 19,00 hod. krajský súd v Bratislave svojím uznesením č. 11CoP/390/2015-170 zo dňa 12.08.2015 dané rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.08.2015. Otec sa s maloletým A. stretáva v zmysle vydaného predbežného opatrenia, matka mu navyše styk neumožňuje, výnimočne v minimálnej miere.

Podľa § 4, ods. 1,2 Zák. č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v platnom znení, každý musí mať priezvisko.

Štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, 2) prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

Podľa § 40 ods. 3 Zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o mene alebo priezvisku maloletého dieťaťa alebo ak žiadny z rodičov nie je známy, určí meno alebo priezvisko súd.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona č. 36/2005 o rodine, rodičovské práv a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa Dohovoru o právach dieťaťa, prijatého dňa 20. novembra 1989, Článku 3 (Záujmy dieťaťa), ods. 1, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 7 (Meno a štátna príslušnosť) ods. 1, Dohovoru, každé dieťa je ihneď po narodení zaregistrované a má od narodenia právo na meno, štátnu príslušnosť, a podľa možnosti právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

Súd po vykonanom dokazovaní, po posúdení všetkých dôkazov jednotlivo, najmä však vo vzájomných súvislostiach a kontexte týchto dôkazov dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa bude, ak maloletý Jakub bude mať priezvisko svojho otca „Víttek“.

Aj keď v súčasnosti maloletý žije v domácnosti matky, vedie sa v súčasnosti konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, toto nie je v súčasnosti právoplatne skončené, súd vo veci vykonáva dokazovanie - neobstojí teda argument právnej zástupkyne matky, že maloletý

Jakub bude pravdepodobne zverený do starostlivosti matky a bude teda vyrastať v jej domácnosti. A ak by aj v tomto konaní zverený do starostlivosti matky bol, nemusí to byť konanie posledné, definitívne - otec môže predsa požiadať o zverenie maloletého keď už nie do svojej výlučnej starostlivosti, tak aj do striedavej osobnej starostlivosti - otec prejavuje záujem o svoje dieťa nielen že od narodenia dieťaťa, ale tento záujem prejavoval už pred narodením dieťaťa, sprevádzal matku na vyšetrenia, snažil sa zabezpečiť matke a sebe (keď predpokladal, že s matkou dieťaťa založia spoločnú domácnosť) spoločné bývanie.

Nie je vinou iba otca, že rodičia spolu nežijú - v kontexte výpovedí oboch rodičov nielen v konaní o určenie priezviska ale aj v samotnom konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností je možné povedať, že viac menej matka bola resp. je tou, ktorá spolužitie s otcom odmietla a ktorá spochybňuje otcove rodičovské kompetencie (na rozdiel od otca, ktorý sa matke v podstate snažil vždy vyhovieť, čo sa týka starostlivosti o maloletého a zabezpečenia potrieb pre maloletého). Matka však nevedela definovať, v čom vidí nedostatok rodičovských kompetencií otca a takisto nevedela definovať, resp. presne špecifikovať, aké konkrétne požiadavky mala na otca a v ktorých nevyhoveli. Pokiaľ matka vytykala otcovi, že po narodení dieťaťa nadväzoval známosti s ďalšími ženami, aj s cieľom splodiť dieťa, keď poukázala na mailovú komunikáciu otca s inou ženou, je otázkou, ako sa matka k takejto komunikácii dostala a či je toto matkina predstava rovnocenného a zdravého partnerského vzťahu (kontrola komunikácie partnera). Takisto pokiaľ matka vytykala otcovi splodenie dieťaťa aj napriek jej nesúhlasu, mala takisto možnosti ona sama počatiu zabrániť a nie viniť z danej skutočnosti iba otca. Na rozdiel od matky, ktorá bola v čase nadviazania vzťahu vydatá a mala už jedno dieťa, otec dieťaťa bol (a aj naďalej je) slobodný a do narodenia maloletého A. aj bezdetný - súd uveril tvrdeniu otca že vzhľadom na vek otca, jeho postavenie a dôveru vo vzťah s matkou maloletého očakával utvorenie partnerského zväzku a očakával (predpokladal) aj narodenie dieťaťa. Matka ničím nepreukázala, že by sa s otcom na túto tému rozprávali a vyjasnili si tieto otázky pred jej otehotnením. V podstate počas celého konania matka, na rozdiel od otca dieťaťa, vyslovuje voči otcovi a jeho konaniu iba samé výhrady, otec naopak preukazuje svoju snahu v danom čase utvoriť s matkou a maloleťým A. fungujúcu rodinu. Z daného kontextu konania rodičov vyplýva odôvodnená obava, že matka, ako v súčasnosti dominantný rodič pre maloletého A., by nerobila nič pre to, aby si maloleťý A. uvedomil svoju spolunáležitosť k otcovi a rodine otca a aby upevňovala vzťah maloletého A. k otcovi (otec sa môže s maloleťým A. stretávať iba v čase vymedzenom predbežným opatrením, stretnutie navyiac mu matka neumožní, resp. iba s veľkými obtiažami a v minimálnom rozsahu).

Aj keď priezvisko „E.“ si matka ponechala ako svoje priezvisko a aj keď toto priezvisko má aj jej starší syn, nie je to priezvisko, ktoré značí pre maloletého nielen jeho rodiča ale aj širšej rodiny - matkina rodina má priezviská odlišné (jej matka a brat rovnaké, súrodenci odlišné) na rozdiel od rodiny otca, ktorá nesie jedno priezvisko „N.“. Aj keď maloleťý A. používa oficiálne (aj v styku s kolektívom v predškolskom zariadení) priezvisko „E.“, pozná aj priezvisko „N.“, otec ho s týmto oboznamuje a učí ho, že aj maloleťý A. je „N.“, maloleťý nemá s kontaktom s otcom problém, s otcom trávi čas prirodzene, bez prítomnosti matky, otec vie riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Súd nezistil, že by otec spochybňoval výchovu matky, jej kompetencie. Súd nemá dôvod z doterajších konaní rodičov predpokladať, že pokiaľ by dieťa nieslo priezvisko „N.“, otec by začal spochybňovať rolu matky v živote maloletého resp. jej kompetencie pred dieťaťom. Maloleťý má právo poznať oboch svojich rodičov, predkov z oboch strán rodičov, má právo sa stotožniť so svojou rodinou nielen v úzkom chápaní (matka - otec - dieťa) ale aj v širšom chápaní rodiny. Pokiaľ by však maloleťý A. niesol priezvisko „E.“, neznamenalo by to stotožnenie sa s jeho rodinou ale s rodinou jeho staršieho brata, pričom majú rozdielnych otcov, priezvisko „E.“ identifikuje priezvisko rodiny bratovho otca a nie rodiny maloletého; matka maloletého priezvisko prijala sobášom, nesymbolizuje teda ani priezvisko rodiny matky. V konečnom dôsledku za súčasného stavu a postoja matky k otcovi dieťaťa, matka pri svojom postoji k otcovi dieťaťa nedáva záruku, že by v prípade, ak by maloleťý mal priezvisko „E.“, maloletého viedla k poznaniu a upevňovaniu jeho vzťahu k otcovi a jeho rodine. Za tohto stavu má súd za to, že v najlepšom záujme maloletého bude, keď poniesie priezvisko „N.“, ktoré ho identifikuje s otcom, tak, aby tento vzťah bol budovaný a upevňovaný aj týmto spôsobom. Obaja rodičia by si mali uvedomiť (najmä však matka ako v súčasnosti dominantný rodič), že nemôžu prenášať na maloleté dieťa nezhody, ktoré medzi sebou majú, dieťa nemôže byť rukojemníkom ich konfliktu. Tento konflikt dieťa zaťažuje, spôsobuje pocit neistoty. Obaja rodičia musia dbať na to, aby dieťa malo rovnocenný prístup k obojom rodičom, nadviazalo s oboma rodičmi rovnako hodnotný vzťah a tento vzťah musia rodičia budovať - len ten rodič je dobrým rodičom, ktorý prenechá aj druhému rodičovi priestor na realizáciu jeho výchovných kompetencií. Dieťa v súčasnosti vyrastá s matkou a svojím starším bratom, otec nenamieta starostlivosť matky. Dieťa vyrastá v prostredí s priezviskom „Kolárik“.

avšak jeho priezvisko „N.“ ho bude identifikovať s otcom, ku ktorému si musí vybudovať rovnocenný vzťah tak, ako má aj s matkou.

PO dôkladnom zvážení všetkých vyššie uvedených okolností súd maloletému určil priezvisko „N.“.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a), keď nepriznal žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania; nemohol tak vyhovieť návrhu právnej zástupkyne otca na priznanie náhrady trov konania, keďže sa jedná o konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti, kedy ani jeden (žiaden) z účastníkov právo na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, trojmo, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Bratislave, odvolanie musí mať náležitosti podľa ust. § 205 O.s.p..